

Annika Lapintie /vas: Lakialoite koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi ja laeiksi lasten päivähoidosta annetun lain, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloite on rinnakkaisehdotus hallituksen esitykselle koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 86/1997 vp) siltä osin kuin hallituksen esittämästä ehdotuksesta on valmistelun kuluessa poistettu maksuton esiopetus. Tässä aloitteessa

esiopetuksen laajuus olisi vähintään 700 tuntia vuodessa, mikä vastaa keskimäärin 18 viikkotuntia, josta säädettäisiin tarvittaessa asetuksella. Muilta osin lakialoite vastaa hallituksen esitystä.

PERUSTELUT

1. Esityksen yleisperustelut

1.1. Hallituksen esityksestä poikkeavat kohdat

Aloitteessa ehdotetaan muutettavaksi lasten päivähoidosta annettua lakia, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia. Kaikille kuusivuotiaille ehdotetaan säädettäväksi oikeus saada oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna opetustoi-
meen kuuluvaa maksutonta esiopetusta.

Lasten päivähoidosta annettuun lakiin, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettuun lakiin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin tehtäisiin esiopetus-
uudistuksen edellyttämät tarkistukset.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1998. Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta, laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta tulisivat kuitenkin voimaan 1 päivästä elokuuta 1999. Samasta ajankohdasta sovellettaisiin myös perusopetuslakiin sisältyviä esiopetusta koskevia säännöksiä.

Tässä lakialoitteessa perustelut on kirjoitettu vain niiden tärkeimpien säännösten osalta, joissa on näkyvästi säännelty esiopetusta ja jotka puuttuvat hallituksen esityksestä. Säännöstekstit ovat samat kuin valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan 23.04.1997 käsittelyssä ollut luonnos. Ehdotukseen sisältyvien yksittäisten lakien välillä on esiopetuksen osalta kytkentöjä, minkä vuoksi kaikki säädöstekstit on liitetty aloitteeseen.

1.2. Kansainvälinen vertailu

Ruotsissa ennen pakollisen peruskoulun alkamista kunnan on tarjottava jokaiselle kuusivuotiaalle mahdollisuus esiopetukseen, joka on vuonna 1996 siirretty sosiaalishallinnosta opetusministeriön alaisuuteen. Esikoulu on oppilaalle vapaaehtoinen. Suurin osa lapsista osallistuu esiopetukseen.

Tanskassa koulujärjestelmään kuuluu esiopetus ja vapaaehtoinen esiluokka. Tanskassa kunnat ovat velvollisia perustamaan esiopetusluokkia. Lapsella on oikeus päästä kuusivuotiaana esiopetusluokalle, jos vanhemmat sitä vaativat. Oppivelvollisuus alkaa seitsemänvuotiaana ja päättyy 16-vuotiaana.

Saksassa tyypilliseen koulutusjärjestelmään kuuluu vapaaehtoinen esiopetus (3—6-vuotiaat), jota annetaan lastentarhoissa, ja nelivuotinen peruskoulutus.

Itävallassa esiopetus on vapaaehtoista. Oppivelvollisuus alkaa kuusivuotiaana ja kestää yhdeksän vuotta.

Hollannin koulujärjestelmään kuuluu kahdeksanvuotinen kaikille yhtenäinen perusopetus (4—12-vuotiaille). Oppivelvollisuus alkaa viisivuotiaana, mutta lähes kaikki lapset menevät peruskouluun jo nelivuotiaana. Erillistä esiopetusta ei ole.

Englannissa koulujärjestelmään kuuluu 3—5-vuotiaille lapsille tarkoitettu vapaaehtoinen esiopetus, ensimmäinen aste (jakaantuu kahteen ikäryhmittäin määriteltyn portaaseen). Yleinen oppivelvollisuus alkaa viiden vuoden iässä ja päättyy 16-vuotiaana.

2. Merkittävimmät toiminnalliset uudistukset

2.1. Yleistä

Aloitteessa ehdotetaan hallituksen esityksessä mainittujen toiminnallisten uudistusten lisäksi, että säädetään lapselle oikeus perusopetusta edeltävään vuoden mittaiseen maksuttomaan esiopetukseen.

Lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi lapselle oikeus perusopetusta edeltävään pääsääntöisesti vuoden mittaiseen maksuttomaan esiopetukseen. Lasten päivähoitosta annettuun lakiin (36/1973) ei sisälly erityisiä esiopetusta koskevia säännöksiä. Osana päivähoitoin varhaiskasvatusta on monissa kunnissa kuitenkin järjestetty erityisesti kuusivuotiaiden ikäryhmälle suunnattua esiopetusta.

Päivähoidon yhteydessä annettavaa esiopetusta järjestetään myös tätä nuoremmille lapsille. Peruskoululain mukaan peruskoulussa voidaan opetusministeriön luvalla ja sen määräämin perustein järjestää yhden lukuvuoden kestävä esiopetusta lapsille, jotka eivät vielä ole oppivelvollisia. Peruskoulussa voi olla enintään kaksivuotinen esiaste sellaisia vammaisia oppilaita varten, joiden oppivelvollisuus kestää 11 vuotta. Lisäksi esiopetusta järjestetään eräissä vieraskielisissä kouluissa. Opetushallitus on peruskoululain nojalla vahvistanut vuonna 1996 valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet peruskoulussa annettavaa esiopetusta varten. Mainitut perusteet on valmisteltu yhteistyössä sosiaali- ja terveys-

alan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen kanssa ja niitä sovelletaan suosituksena myös lasten päivähoitoyhteydessä annettavaan esiopetukseen.

Kuusivuotiaiden ikäluokasta noin 58 prosenttia oli vuonna 1996 esiopetuksen piirissä. Kunnan järjestämän päivähoitoyhteydessä annettavan esiopetuksen piirissä oli noin 33 000 lasta ja peruskoulun esiopetuksessa noin 5 000 lasta. Esiopetuksen kattavuus vaihtelee alueellisesti. Uudellamaalla noin 70 prosenttia kuusivuotiaiden ikäluokasta on esiopetuksen piirissä, kun taas Pohjois-Karjalassa esiopetuksessa on vain noin 34 prosenttia sanotusta ikäluokasta. Lasten päivähoitosta annettu laki on vuoden 1996 alusta turvannut alle kouluikäisten lasten perheille subjektivisen oikeuden kunnan järjestämään päiväkotitai perhepäivähoitopaikkaan.

Koulutoimessa annettava esiopetus on maksutonta, kun taas kunnan järjestämästä päivähoitosta, mukaan lukien esiopetus, voidaan periä maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu. Päivähoitomaksuja koskevaa sääntelyä on muutettu elokuun 1997 alusta voimaan tulevan pienten lasten hoitojärjestelmää koskevan uudistuksen myötä.

Sanotusta ajankohdasta lukien maksu määräytyy prosenttiperusteisesti perheen koon ja tulojen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa tarkemmin säädettyllä tavalla.

Kuusivuotiaat lapset tulisi nykyistä kattavammin saada järjestelmällisen esiopetuksen piiriin. Kouluikä edeltävät vuodet ovat merkityksellisiä lapsen kehityksen ja myöhemmin koulumenestyksen kannalta. Lapsen ympäristötekijöistä johtuvat erot kuitenkin erilaistavat kouluvalmiuksia ja näin osaltaan vaikuttavat lapsen myöhempään koulumenestykseen. Järjestelmällisellä varhaiskasvatuksella ja sen osana esiopetuksella voidaan tasoitaa eroja ja estää niiden kasvamista. Kuusivuotiaiden lasten esiopetuksen toteuttamista koskeva erilainen sääntely kahden eri hallinnonalan lainsäädännössä aiheuttaa hajanaisuutta, ja esiopetuksen järjestelyissä on kuntien välillä suuria eroja. Nykyinen tilanne, jossa kunnan järjestämän päivähoitoyhteydessä järjestettävästä esiopetuksesta peritään maksu, kun taas koulutoimen järjestämä esiopetus on maksutonta, on lisäksi perheiden kannalta epätydyttävä.

Koulutuksen ja korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen vuosia 1995—2000 koskevan kehittämissuunnitelman mukaan peruskoulun pituus ja pääsääntöinen alkamisikä säilyvät ny-

kyisellään. Kouluuntuloa kuitenkin joustavoitetaan nykyisestään siten, että oppilaiden koulukypsyyden ja huoltajien toivomusten perusteella kouluuntuloikä vaihtelee jonkin verran nykyistä enemmän. Mainitun kehittämissuunnitelman mukaan esiopetuksen järjestämisessä tavoitteena on tilanne, jossa käytännössä koko ikäluokka osallistuu vuoden pituiseen esiopetukseen ennen peruskoulun alkua. Kunta päättää, annetaanko esiopetus peruskoulun vai päivähoidon yhteydessä.

Tässä ehdotetaan toteutettavaksi mainitut kehittämissuunnitelmassa todetut muutokset. Kunnalle säädettäisiin velvollisuus järjestää sen alueella asuville lapsille oppivelvollisuutta ja perusopetusta edeltävää vuoden kestävää esiopetusta. Lapselle säädettäisiin puolestaan oikeus saada oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Esiopetukseen osallistumisesta päättäisi huoltaja. Esiopetusta voitaisiin kunnan päätöksen mukaisesti antaa joko kunnan järjestämän päivähoidon tai perusopetuksen yhteydessä. Esiopetusta voitaisiin antaa myös yksityisissä päiväkodeissa sekä opetusministeriön luvan tai päätöksen perusteella yksityisessä tai valtion oppilaitoksessa. Kuntien tulisi suunnitella ja järjestää esiopetus siten, että esiopetukseen osallistuvat lapset voisivat joustavasti käyttää myös kunnan järjestämiä päivähoitopalveluja. Uudistus ehdotetaan tulevaksi voimaan elokuun alusta 1999. Siihen saakka noudatettaisiin nykyisiä säännöksiä.

Esiopetus on suunnitelmallista opetusta ja kasvatusta, joka liittyy kiinteästi sekä varhaiskasvatukseen että alkuopetukseen. Esiopetuksen tavoitteena on opetuksen yleisten tavoitteiden lisäksi parantaa lapsen oppimisedellytyksiä ja edesauttaa lasten joustavaa siirtymistä varhaiskasvatuksen piiristä alkuopetukseen. Toiminta muodostaa osan elinikäistä kehitystä ja oppimista, johon yhdistetään sekä päivähoidon että koulun pedagogisen toiminnan parhaat puolet.

Esiopetusta koskevat säännökset otettaisiin perusopetuslakiin. Esiopetusta ei kuitenkaan luettaisi perusopetukseksi vaan perusopetusta edeltäväksi opetukseksi. Esiopetuksen järjestämispaikasta riippumatta esiopetukseen sovellettaisiin yhtäläisesti perusopetuslain säännöksiä. Kunnan järjestämän päivähoidon yhteydessä annettavaan esiopetukseen sovellettaisiin kuitenkin täydentävänä lasten päivähoidosta annettua lakia. Lasten päivähoidosta annettuun lakiin, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettuun lakiin (1128/1996) sekä sosiaali- ja ter-

veydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin (734/1992) tehtäisiin samalla uudistuksen edellyttämät tarkistukset.

Esiopetus kestäisi pääsääntöisesti yhden vuoden ennen oppivelvollisuuden alkamista. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien erityisopetuksessa olevien lasten sekä eräiden vieraskielisten yksityisten koulujen järjestämä esiopetus voisi kuitenkin kestää kaksi vuotta. Tämä vastaa pääosin nykyistä sääntelyä. Lakiin otettavan valtuutuksen nojalla esiopetuksen laajuus säädettäisiin asetuksella vuosittaisena tuntimääränä. Vuoden kestävässä esiopetuksessa tuntimäärä olisi vähintään 700. Työpäiville jaettuna tuntimäärä merkitsisi noin 3—4 tuntia esiopetusta päivässä. Esiopetusta varten ei kuitenkaan säädettäisi päivittäistä tai viikoittaista työaikaa, vaan esiopetuksen järjestämistavasta ja työajoista päätettäisiin paikallisesti. Esiopetukseen ei sovellettaisi myöskään oppitunteja ja välitunteja koskevaa sääntelyä. Esiopetus voitaisiin edelleen järjestää myös yhdysluokkaopetuksena perusopetusta saavien oppilaiden kanssa.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien vaikeasti vammaisten lasten esiopetusjärjestelyt poikkeaisivat opetuksen laajuuden lisäksi myös muilta osin muusta esiopetuksesta. Vaikeasti vammaisten lasten oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää kuusi vuotta. Ensimmäinen oppivelvollisuusvuosi olisi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille nykyiseen tapaan esiopetusta, johon oppilaat olisivat velvollisia osallistumaan. Opetuksen tuntimäärä vastaisi perusopetuksen ensimmäisen vuosiluokan tuntimäärää. Vaikeasti vammaisille lapsille ennen oppivelvollisuuden alkamista annettava esiopetus olisi puolestaan muun esiopetuksen tapaan vapaaehtoista.

Valtioneuvoston yleisistunto päättäisi esiopetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista. Opetushallitus puolestaan vahvistaisi esiopetusta varten nykyiseen tapaan valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, joiden perusteella kunnat ja muut koulutuksen järjestäjät laatisivat paikalliset opetussuunnitelmansa. Esiopetuksessa ei olisi oppiainejakoa, vaan esiopetusta varten määriteltäisiin sisältöalueet. Nykyisten opetussuunnitelman perusteiden mukaan sisältöalueet ovat kieli ja kommunikaatio, matemaattiset käsitteet, luonto- ja ympäristötieto, uskonto, etiikka, liikunta, terveys sekä eri taidemuodot. Esiopetuksen laajenemisen myötä myös perusopetukseen kuuluvan alkuopetuksen opetussuunnitelmia tulisi tarkistaa ottamalla huomioon perus-

opetukseen tulevien lasten parantuneet oppimisvalmiudet. Opetusministeriö ja opetushallitus valmistelisivat edellä todetut päätökset yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Esiopetus ja siihen liittyvät ateriat olisivat oppilaalle maksuttomia. Huoltajat vastaisivat sen sijaan esiopetuksessa olevien oppilaiden matkoista ja niistä aiheutuvista kustannuksista. Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä olevilla esiopetusta saavilla oppilailla olisi kuitenkin samat opintososiaaliset edut ja oikeudet kuin perusopetusta saavilla oppilailla. Maksuton esiopetus otettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain nyt muutettavaksi ehdotetun 7 a §:n mukaan huomioon kokopäivähoitomaksua ja osapäivähoitomaksua alentavana tekijänä.

Esiopetuksen rahoituksesta säädettäisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettavassa laissa. Rahoitus myönnettäisiin oppilasmäärien mukaan. Rahoituksen perusteena käytettäisiin oppilaskohtaisia yksikköhintoja.

Uudistuksen taloudellisia vaikutuksia selostetaan esityksessä erikseen.

Koulutusta koskevien lakien nojalla opetushenkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettavassa asetuksessa säädettäisiin esiopetusta antavien opettajien kelpoisuusvaatimuksista. Esiopetusta voisi antaa henkilö, jolla on luokanopettajan kelpoisuus tai joka on suorittanut lastentarhanopettajan koulutuksen. Muun opetukseen osallistuvan henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ei otettaisi säännöksiä mainittuun asetukseen. Päivähoidon yhteydessä järjestettävässä esiopetuksessa noudatettaisiin muun päivähoitohenkilöstön osalta, mitä sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetussa asetuksessa (804/1992) säädetään. Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyön tiivistämiseksi opetushenkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettavassa asetuksessa on tarkoitus säätää, että lastentarhanopettajan koulutuksen saaneilla olisi asetuksella säädetyt lisäopinnot suoritettuaan kelpoisuus antaa rajoitetusti myös perusopetusta.

Myös perusopetuksen aloittamista koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi. Nykyisin peruskoululain 36 §:n mukaan kunta voi erityisestä syystä yksittäistapauksessa myöntää luvan koulunkäynnin aloittamiseen yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin. Koulunkäynnin aloittaminen vuotta säädettyä aikaisemmin edellyttää useimmiten selvitystä lapselle suoritetusta psykologisesta ja tarvittaessa myös lääketieteellisestä tutkimuksesta. Esityksen mukaan

lapsella olisi vastaisuudessa oikeus aloittaa opetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset osallistua opetukseen. Tältä osin ehdotus edellyttää lasten huoltajille suunnatun koulunkäynnin aloittamiseen ja lasten koulukypsyden arvioimiseen liittyvän neuvonnan ja ohjauksen tehostamista. Tärkeä osuus neuvonnasta ja huoltajien tukemisen lasten koulukypsyden arvioinnissa kuuluisi myös päivähoidon henkilöstölle. Myös luvan myöntäminen koulunkäynnin aloittamiseen vuotta säädettyä myöhemmin edellyttäisi uusien säännösten mukaan mainittujen tutkimusten suorittamista.

2.2. Taloudellisia vaikutuksia

Hallituksen esityksessä mainittujen vaikutusten lisäksi ehdotukseen sisältyy maksuttomasta esiopetuksesta aiheutuvia vaikutuksia, jotka aiheutuvat lapsen oikeudesta saada maksutta vuoden ajan ennen oppivelvollisuuden alkua esiopetusta.

Oikeus maksuttomaan oppivelvollisuutta edeltävään vuoden mittaiseen esiopetukseen lisäisi valtionosuuksia nettomääräisesti noin 355 miljoonalla markalla vuodessa. Opetusministeriön hallinnonalan valtionosuuksien lisäys olisi 490 miljoonaa markkaa ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionosuuksien vähenys 130 miljoonaa markkaa. Arvio perustuu oletuksiin, joiden mukaan oikeutta esiopetukseen käyttäisi 90 prosenttia kuusivuotiaiden ikäluokasta eli 59 000 lasta, opetuksen laajuus olisi vähintään 700 tuntia vuodessa, mikä vastaa keskimäärin 18 viikkotuntia, ja yksikköhinta 85 prosenttia perusopetuksen yksikköhinnasta. Yksikköhinta olisi perusopetuksen yksikköhintaa alempi, koska oikeus esiopetukseen ei pääsääntöisesti sisältäisi oikeutta maksuttomaan koulutukseen tai majoitukseen ja koska opetuksen määrä olisi pienempi kuin perusopetuksessa. Esiopetusratkaisun kustannusvaikutusten laskennassa on valtion ja kuntien välisen kustannusten jaon säilyttämiseksi likipitään nykyisellään otettu huomioon puolen prosenttiyksikön lisäys kunnan rahoitusosuuteen opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin. Kustannusvaikutukset toteutuvat täysimääräisinä vuodesta 2000 lukien. Vuonna 1999 kustannusvaikutukset toteutuvat vain syyslukukauden osalta. Arviossa on myös otettu huomioon järjestelystä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle aiheutuvat

säästöt, lasten päivähoito-oikeuden laajentuminen alle kouluikäisiin lapsiin vuoden 1996 alusta sekä 1.8.1997 voimaan tulevan pienten lasten hoitojärjestelmäuudistuksen arvioitua vaikutukset.

Kuntien menot kasvaisivat esiopetusratkaisun vuoksi noin 235 miljoonalla markalla vuodessa. Valtionosuudet lisääntyisivät edellä mainitulla 120 miljoonalla markalla. Lisäksi kuntien päivähoitomaksuista saamat tulot alenisivat noin 55 miljoonalla markalla vuodessa. Kuntien menot lisääntyisivät näin ollen nettomääräisesti 170 miljoonalla markalla. Kuntien menot lisääntyisivät edellä arvioitua enemmän, jos todelliset esiopetuksen kustannukset oletetaan ehdotettuja esiopetuksen yksikköhintoja korkeammiksi.

Kotitalouksien päivähoitomenot alenisivat kuntien maksutulojen menetyksiä vastaavasti 55 miljoonalla markalla.

3. Esityksen yksityiskohtaiset perustelut

Perusopetuslaki

2 luku. Kunnan velvollisuus järjestää opetusta

4 §. *Velvollisuus järjestää opetusta.* Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta sen alueella asuville oppivelvollisille lapsille ja nuorille säilyy nykyisellään.

Muutoksena nykytilaan kunnat ovat pykälän 1 momentin mukaan velvollisia järjestämään myös pääsääntöisesti oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Nykyisin esiopetuksen järjestäminen peruskoulussa edellyttää opetusministeriön luvan. Suurin osa esiopetuksesta annetaan nykyisin osana kunnan järjestämää lasten päivähoitoa. Vuoden 1996 alusta kunnat ovat olleet lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:n 1 momentin perusteella velvollisia vanhempien niin halutessa järjestämään sanotun lain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun päiväkotitai perhepäivähoitopaikan kaikille lapsille, jotka eivät ole vielä siirtyneet oppivelvollisina peruskouluun tai sitä vastaavaan kouluun. Ehdotuksen mukaan kunta voi edelleen järjestää esiopetuksen haluamallaan tavalla joko perusopetuksen tai päivähoidon yhteydessä. Valitusta opetuksen järjestämispaikesta riippumatta toimintaan sovelletaan ehdotettua lakia. Kuitenkin 1 §:n mukaan lasten päivähoidosta annettua lakia ja sen nojalla annettua asetusta sovelletaan toissijaisesti päivähoidon yhteydessä järjestettyyn esiopetukseen. Lapsen

oikeudesta esiopetukseen säädetään 26 §:ssä. Lain 50 §:n perusteella kunnan velvollisuus esiopetuksen järjestämiseen ja vastaavasti lapsen oikeus esiopetukseen tulee voimaan siirtymäajan jälkeen lukuvuoden 1999—2000 alusta eli 1 päivästä elokuuta 1999.

Kunta voi hankkia opetuspalvelut myös muulta kunnalta, kuntayhtymältä, valtiolta tai 6 §:ssä tarkoitetulta yksityiseltä koulutuksen järjestäjältä. Lisäksi esiopetuspalvelut voidaan hankkia myös muulta lasten päivähoidosta annettussa laissa tarkoitetulta julkiselta tai yksityiseltä päivähoitopalveluiden tuottajalta. Kuntayhtymä voi olla sellainen, johon asianomainen kunta kuuluu, tai muu kuntayhtymä. Lakiin ei oteta tarkempia säännöksiä opetuksen hankkimisesta, vaan asia jäisi kunnan ja muun opetuksen järjestäjän sopimuksen varaan. Lain voimaantulosäännöksen nojalla nykyiset korvaavia kouluja koskevat sopimukset ovat edelleen voimassa lain tultua voimaan 6 §:ssä tarkoitettuina sopimuksina. Myös harjoittelukoulujen oppilaaksiottoalueet säilyvät lain voimaan tultua entisillään.

Myös sairaalan sijaintikunnan velvollisuus järjestää sairaalassa potilaana olevalle oppivelvolliselle opetusta säilyy pykälän 3 momentin mukaan pääosin nykyisellään. Velvollisuus laajenee kuitenkin myös esiopetuksen järjestämiseen.

Kuten nykyisinkin, kunta on velvollinen järjestämään opetuksen erikseen suomenkielisiä ja ruotsinkielisiä oppilaita varten. Velvollisuus koskee myös esiopetusta.

4 luku. Opetus

8 §. *Opetuksen laajuus.* Perusopetuksen oppimäärän laajuus säilyy nykyisellään yhdeksänä vuotena. Esiopetus kestää pääsääntöisesti yhden vuoden. Esiopetuksessa annettavan opetuksen vuosittainen määrä on tarkoitus 23 §:n 2 momentin nojalla asetuksella vahvistaa vähintään 700 tunniksi. Viisipäiväiseksi koulun työviikoiksi jaettuna se on noin 18 tuntia viikossa. Nykyisin yhdysluokkaopetuksena järjestettävän esiopetuksen laajuus on vähintään 12 tuntia viikossa ja erillisellä esiluokalla annettavan opetuksen laajuus 19—21 tuntia.

Erityisopetukseen 16 §:n 2 momentin mukaan siirretyille oppilaille sekä vieraskielisessä opetuksessa oleville oppilaille annettava esiopetus voi kestää kaksi vuotta. Tämä vastaa nykytilannetta. Tarkoituksena ei ole laajentaa kaksi vuotta kestävästi esiopetuksen määrää vieraskielisessä opetuksessa, vaan turvata lain voimaan tullessa

toimivien yksityisten ja valtion vieraskielisten koulujen opetustarjonta nykyisellään. Kuten edellä on todettu, lasten esiopetusta ja perusopetukseen valmistavaa opetusta ei lueta perusopetuksiksi. Sen sijaan oppivelvollisuutensa suorittaneille järjestettävä lisäopetus on osa perusopetusta.

Pykälässä esiopetuksella tarkoitetaan perusopetusta edeltävää pääsääntöisesti vuoden kestävää suunnitelmallisesti toteutettua ryhmämuotoista opetustoimintaa, jonka avulla ennen varsinaisen koulunkäynnin alkua pyritään edistämään lapsen kehitystä ja samalla lisäämään hänen oppimisedellytyksiään. Esiopetus on lapsen lähtökohdista toteutettavaa ja pääosin leikin avulla tapahtuvaa kasvatusta. Pykälä koskee sekä opetustoimissa että kunnan järjestämän päivähoiton yhteydessä annettavaa esiopetusta. Opetushallitus vahvistaa 13 §:n 2 momentin perusteella tässä laissa tarkoitettulle esiopetukselle yhtenäiset tavoitteet ja perusteet. Kunta voi vastaisuudessakin päättää järjestää esiopetuksen joko perusopetuksen tai päivähoiton yhteydessä. Myös yksityiselle opetuksen järjestäjälle voidaan myöntää oikeus järjestää perusopetuksen yhteydessä esiopetusta. Lisäksi esiopetusta voidaan järjestää valtion oppilaitoksessa. Pykälän 5 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Nykyisestä poiketen esiopetuksesta, lisäopetuksesta ja maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ei anneta enää määräyksiä opetusministeriön päätöksellä.

26 §. *Oikeus esiopetukseen.* Pykälän säännös lapsen oikeudesta esiopetukseen on uusi. Nykyisin lasten päivähoitosta annettu laki turvaa alle kouluikäisten lasten perheille, heidän niin halutessaan, subjektiivisen oikeuden kunnan järjestämään päivähoitoon. Esiopetukseen tulee hakea. Opetuksen järjestäjä päättää hakumenettelystä. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettava oppivelvollisuuden suorittamiseen kuuluva esiopetus on kuitenkin pakollista. Kunnan velvollisuudesta esiopetuksen järjestämiseen säädetään 4 §:ssä. Lain 50 §:n perusteel-

la lapsen subjektiivinen oikeus saada esiopetusta tulee voimaan siirtymäajan jälkeen lukuvuoden 1999—2000 alusta.

31 §. *Opetuksen maksuttomuus.* Hallitusmuodon 13 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Pykälässä säädetään perusopetuksen, esiopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen maksuttomuudesta sekä siitä, mitkä opetukseen liittyvät edut ja palvelut kuuluvat maksuttomuuden piiriin. Maksuttomat edut säilyvät pääosin nykyisellään.

Pykälän mukaan myös laissa tarkoitettu esiopetus on oppilaille maksutonta. Nykyisin maksutonta on vain opetustoimen lainsäädännön mukaan järjestettävä esiopetus. Lasten päivähoitosta annetun lain nojalla kunnan järjestämän päivähoiton yhteydessä annettavasta esiopetuksesta sen sijaan määrätään maksu päivähoitomaksuna. Vastaisuudessa maksu voidaan määrätä vain lasten päivähoitosta annetun lain mukaisesta päivähoitosta. Lasten päivähoiton maksuista säädetään elokuun alusta 1997 voimaan tulevan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:ssä (1134/1996). Sanottua säännöstä ehdotetaan tähän esitykseen liittyen muutettavaksi siten, että perusopetuslain mukainen maksuttomaan esiopetukseen käytettävä aika tulee ottaa huomioon kokopäivähoitomaksua ja osapäivähoitomaksua alentavana tekijänä.

50 §. *Esiopetusta koskeva siirtymäsäännös.* Kunnan velvollisuudelle järjestää esiopetusta ja vastaavasti lapsen oikeudelle saada esiopetusta tulee siirtymäaika. Heinäkuun loppuun 1999 esiopetukseen sovelletaan nykyisiä säännöksiä ja määräyksiä. Lain voimaan tullessa voimassa olevat esiopetusluvut raukeavat mainitusta ajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Perusopetuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Soveltamisala ja tavoitteet

1 §

Soveltamisala

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Lisäksi laissa säädetään oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna annettavasta esiopetuksesta ja maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Kunnan järjestämän päivähoidon yhteydessä annettavaan tämän lain mukaiseen esiopetukseen sovelletaan lisäksi, jollei tässä laissa tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä, mitä lasten päivähoitosta annetussa laissa (36/1973) ja sen nojalla asetuksella säädetään.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

2 ja 3 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

2 luku

Kunnan velvollisuus järjestää opetusta

4 §

Velvollisuus järjestää opetusta

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisille perusopetusta sekä lapsille, jotka eivät vielä ole oppivelvollisia, perusopetusta edeltävää esiopetusta. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitetut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkimalla ne 6 ja 7 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta kuin edellä tarkoitetulta julkiselta tai yksityiseltä päivähoitopalvelujen tuottajalta.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

5 §

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää kunnan järjestämiä päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle koulun tai muun soveltuvan paikan ja esiopetusta saavalle oppilaalle koulun tai lasten päivähoitosta annetun lain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun hoitopaikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen järjestämään opetusta. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa.

Oppivelvollista ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

3 luku

Muut opetuksen järjestäjät

6 §

(Kuten 7 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

7 §

Valtio opetuksen järjestäjänä

Valtio voi järjestää tässä laissa tarkoitettua opetusta. Opetuksen järjestämisestä ja toiminnan lopettamisesta päättää asianomainen ministeriö noudattaen soveltuvin osin, mitä 6 §:n 2—4 momentissa säädetään.

4 luku

Opetus

8 §

Opetuksen laajuus

(1 mom. kuten 9 §:n 1 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Esiopetus kestää yhden vuoden. Esiopetus voi 16 §:n 2 momentissa tarkoitettussa erityisopetuksessa sekä asianomaisen ministeriön luvalla 9 §:n 4 momentissa tarkoitettussa vieraskielisessä opetuksessa kestää kaksi vuotta.

Perusopetuksen oppimäärän suorittaneille voidaan antaa yhden vuoden kestävää perusopetukseen kuuluvaa lisäopetusta.

Perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää laajuudeltaan puolen vuoden oppimäärää vastaavaa perusopetukseen valmistavaa opetusta maahanmuuttajille.

Esiopetuksesta, lisäopetuksesta ja maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta säädetään tarvittaessa asetuksella.

9 §

Opetuskieli

Perusopetuksessa ja esiopetuksessa koulun opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan antaa muulla kuin edellä mainitulla oppilaan omalla kielellä, jos se ei vaaranna oppilaan mahdollisuutta seurata opetusta.

(2—4 mom. kuten 10 §:n 2—4 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

10 §

Opetuksen sisältö

Perusopetuksen oppimäärä sisältää, sen mukaan kuin 13 §:n nojalla säädetään tai määrätään, kaikille yhteisinä aineina äidinkieltä ja kirjallisuutta, toista kotimaista kieltä, vieraita kieliiä, ympäristöoppia, kansalaistaitoa, uskontoa tai elämänkatsomustietoa, historiaa, yhteiskuntaoppia, matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa, biologiaa, maantietoa, liikuntaa, musiikkia, kuvataidetta, käsityötä ja kotitaloutta. Opetus voi perustua, sen mukaan kuin 13 §:n nojalla säädetään tai määrätään, erilaajuisiin oppimääriin. Perusopetuksen järjestäjä voi 6 tai 7 §:n nojalla

määrätyn erityisen koulutustehtävän mukaisesti poiketa tämän momentin säännöksistä.

(2 ja 3 mom. kuten 11 §:n 2 ja 3 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Esiopetuksesta, perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja lisäopetuksesta on sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, voimassa, mitä 13 §:n nojalla säädetään tai määrätään.

11 ja 12 §

(Kuten 12 ja 13 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

13 §

Tuntijako ja opetussuunnitelman perusteet

(1 ja 2 mom. kuten 14 §:n 1 ja 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut päätökset tulee esiopetusta koskevilta osiltaan valmistella yhteistyössä lasten päivähoitoasioita käsittelevän ministeriön kanssa.

14 ja 15 §

(Kuten 15 ja 16 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

16 §

Erityisopetus

(1 mom. kuten 17 §:n 1 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Jos oppilaalle ei vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön taikka muun niihin verrattavan syyn vuoksi voida antaa opetusta muuten, tulee oppilas ottaa tai siirtää erityisopetukseen. Tässä momentissa tarkoitettun oppilaan opetuksessa voidaan poiketa 10 §:stä sen mukaan kuin 13 §:n nojalla säädetään tai määrätään. Oppilaalle tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

(3 mom. kuten 17 §:n 3 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Menettelystä otettaessa tai siirrettäessä oppilas 2 momentissa tarkoitettuun opetukseen sekä opetusryhmien muodostamisesta 24 §:n 2 momentissa tarkoitettun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa opetuksessa säädetään asetuksella.

17—19 §

(Kuten 18—20 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

5 luku

Arviointi

20 ja 21 §

(Kuten 21 ja 22 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

6 luku

Työaika

22 §

(Kuten 23 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

23 §

Oppilaan työ määrä

(1 mom. kuten 24 §:n 1 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Oppilaalle annettavan perusopetuksen päivittäisestä ja viikoittaisesta määrästä sekä esiopetuksena annettavan opetuksen vuosittaisesta määrästä säädetään asetuksella.

7 luku

Oppivelvollisuus sekä oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

24 §

(Kuten 25 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

25 §

Oppivelvollisuuden suorittaminen

Oppivelvollisen on osallistuttava tämän lain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Edellä 24 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan tulee osallistua oppivelvollisuuden alkamisvuonna järjestettävään esiopetukseen. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

(2 mom. kuten 26 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

26 §

Oikeus esiopetukseen

Lapsella on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna oikeus saada esiopetusta. Esi-

opetukseen osallistumisesta päättää 25 §:n 1 momentissa säädettyä poikkeusta lukuun ottamatta huoltaja.

27 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

28 §

Koulutuspaikka

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus käydä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

29 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

30 §

Oikeus saada opetusta

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Oppilaan huoltaja päättää 10 §:ssä tarkoitettuja oppiaineita ja oppimäärää koskevista valinnoista. Valittu aine tai oppimäärä voidaan, sen jälkeen kun huoltajaa on asiasta kuultu, muuttaa toiseksi, jos opetusta ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää oppilaan omassa eikä muussa koulussa.

31 §

Opetuksen maksuttomuus

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Ulkomailla järjestettävässä opetuksessa ja yksityisen yhteisön tai säätiön asianomaisen ministeriön antaman erityisen koulutustehtävän perusteella muulla kuin 9 §:n 1 momentissa tarkoitettulla opetuskielellä järjestämässä opetuksessa voidaan oppilaalta 1 ja 2 momentin estämättä periä kohtuullisia maksuja.

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai 24 §:n 2 momentin mukaisen pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muuten muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, on oppilaalla oikeus maksut-

tomaan kuljetukseen taikka oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos 1 momentissa tarkoitettu oppilas otetaan muuhun kuin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun, voidaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

33 §

Majoitus

Jos perusopetusta tai 24 §:n 2 momentin mukaisen pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan kuljetusta ei voida järjestää 32 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihitoon.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Oppilaalta, joka on otettu muuhun kuin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun, voidaan 1 ja 2 momentin estämättä periä kohtuullisia maksuja.

34 §

Tapaturman hoito ja terveydenhuolto

Koulussa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on perusopetusta ja 25 §:n 1 momentissa tarkoitettua esiopetusta saavalle oppilaalle maksuton.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

35 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

36 §

Kurinpito

Perusopetusta saavaa oppilasta, joka rikkoo järjestystä, menettelee vilpillisesti tai käyttäytyy muuten epäasiallisesti, voidaan rangaista kurinpidollisesti. Kurinpitorangeistuksia ovat kirjalli-

nen varoitus ja oppilaan erottaminen enintään kolmeksi kuukaudeksi. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia, ettei oppilas erottamisen aikana jää jälkeen opetuksesta.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

8 luku

Erinäiset säännökset

37 ja 38 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

39 §

Erityisopetuksen tukitehtävistä huolehtiminen

Asianomainen ministeriö voi päättää, että opetuksen järjestäjän tulee huolehtia 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetuksen yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä mainittuun opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

40 ja 41 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

42 §

Muutoksenhaku

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninhallitukselta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

1) oppilaaksi ottamista;

2) oppilaan ottamista tai siirtämistä 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityisopetukseen vastoin huoltajan tahtoa;

3) 17 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyitä; sekä

4) 27 §:ssä säädettyä perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa.

(3—5 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

43 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

44 §

Viivästyskorko ja maksujen periminen

Jos tässä laissa tarkoitettua oppilaalta perittävää maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan

vuotuista viivästyskorkoa periä eräpäivästä siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään.

Maksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

45 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

46 §

Muiden kuin oppivelvollisten opetus

Muille kuin oppivelvollisille annettavasta perusopetuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä 2 §:ssä, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 8 §:n 1 momentissa, 9—14, 17—21 ja 29 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa sekä 35, 37, 38 ja 40—44 §:ssä säädetään. Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. Opetuksessa, joka on kunnan tai kunta-yhtymän päätöksen taikka 6 §:ssä tarkoitettuun lupaan sisältyvän määräyksen perusteella järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti, oppilaalla on oikeus maksuttomaan asumiseen sekä riittävään päivittäiseen maksuttomaan ruokailuun. Oppilaalle voidaan 36 §:n 1 momentissa mainituilla perusteilla antaa kirjallinen varoitus tai oppilas voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa opetuksessa voidaan poiketa 10 ja 12 §:stä sen mukaan kuin opetussuunnitelman perusteissa määrätään. Oppilaalle, joka on täyttänyt 18 vuotta, opetetaan hänen valintansa mukaisesti joko uskontoa tai elämäntutkimustietoa.

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

47 ja 48 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

49 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

50 §

Esiopetusta koskeva siirtymäsäännös

Esiopetusta koskevia säännöksiä sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1999. Siihen saakka esiopetu-

tukseen sovelletaan, mitä 49 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa ja niiden nojalla esiopetukselta säädetään ja määrätään.

51 §

Kumottavien säännösten nojalla annettujen määräysten ja päätösten soveltaminen

(1—3 mom. kuten 50 §:n 1—3 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

(4 mom. kuten 50 §:n 5 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

52 §

Opetuksen järjestämistä koskeva siirtymäsäännös

Edellä 49 §:n 2 momentissa mainittujen lakien ja lastensuojelulain (683/1983) 33 §:n nojalla tämän lain voimaan tullessa toimivien koulujen ylläpitäjät jatkavat toimintaansa tässä laissa tai lukiolaissa (/) tarkoitetun opetuksen järjestäjinä. Peruskoulua korvaava koulu jatkaa toimintaansa 6 §:ssä tarkoitettuna kouluna.

Asianomainen ministeriö päättää tarvittaessa tämän lain voimaan tullessa toimivan yksityisen koulun ylläpitäjälle opetuksen järjestämistä varten myönnetyn luvan muuttamisesta 6 §:n 3 momentin ja lukiolain 4 §:n 2 momentin mukaiseksi luvaksi.

53 §

Valtion oppilaitoksia koskeva siirtymäsäännös

(1 mom. kuten 52 §:n 1 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Asianomainen ministeriö päättää tarvittaessa tämän lain voimaan tullessa toimivan valtion oppilaitoksen perustamista koskevan päätöksen muuttamisesta 7 §:n ja lukiolain 3 §:n 2 momentin mukaiseksi päätökseksi. Edellä 49 §:n 2 momentin 3 kohdassa mainitun lain 17 §:n nojalla valtion oppilaitokselle määrätty tehtävät muutuvat tämän lain 39 §:ssä tarkoitetuiksi erityisopetuksen tukitehtäviksi.

54 §

(Kuten 53 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

55 §

Peruskoulua korvaavia kouluja ja harjoittelukoulujen oppilaaksiottoa koskeva siirtymäsäännös

Kunnan ja yksityisen koulun ylläpitäjän välillä tehty tämän lain voimaan tullessa voimassa

oleva sopimus, jonka mukaan yksityinen koulu korvaa kunnan peruskoulua, muuttuu tämän lain voimaan tultua 6 §:n 1 momentissa tarkoitukseksi sopimukseksi, kunnes kunta ja yksityinen opetuksen järjestäjä toisin sopivat.

(2 mom. kuten 54 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

56 ja 57 §

(Kuten 55 ja 56 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

2.

Lukiolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—44 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

3.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—54 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

4.

Laki

ammattillisesta aikuiskoulutuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—24 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

5.

Laki

vapaasta sivistystyöstä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—30 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

6.

Laki
taiteen perusopetuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—16 §
(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

7.

Laki
valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—8 §
(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

8.

Laki
opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku
Yleiset säännökset

1 §
Soveltamisala

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua laissa tarkoitettua näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen rahoituksesta on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksesta. Mainitun lain nojalla järjestetyn ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta on, sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään ammatillisen erikoisoppilaitoksen ja oppisopimuskoulutuksen käyttökustannusten rahoituksesta, voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

2—4 §
(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

2 luku
Käyttökustannusten rahoitus

5 §
Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

1) perusopetuksessa, esiopetuksessa, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, lukiossa, ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammattikorkeakoulussa oppilas- tai opiskelijamäärien sekä oppilasta tai opiskelijaa kohden määrättyjen yksikköhintojen perusteella;

(2—6 kohta kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

7 §

Kuntayhtymän ja yksityisen järjestämän koulutuksen rahoitus

Kuntayhtymälle ja yksityiselle koulutuksen järjestäjälle myönnetään 5 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja toimintoja varten rahoitusta 8 §:n 1—5 kohdassa säädetyllä tavalla koulutuksen järjestäjän oppilas-, opiskelija- tai opetustuntimäärien sekä yksikköhintojen mukaisesti laskettu valtionosuuden perustetta vastaava markkamäärä.

Yksityiselle koulutuksen järjestäjälle, jolle on määrätty erityiseksi koulutustehtäväksi järjestää peruskouluopetusta tai lukiokoulutusta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, myönnetään mainittua opetusta varten valtionosuutta 57 prosenttia opiskelijamäärän ja yksikköhinnan tulosta niiden opiskelijoiden osalta, joilla ei ole kotikuntalaisia (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa.

8 §

Kunnan valtionosuuden peruste

Kunnan valtionosuuden peruste saadaan, kun lasketaan yhteen:

1) kunnan järjestämää perusopetusta ja perusopetukseen valmistavaa opetusta saavien oppilaiden määrän ja kunnalle perusopetusta varten oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan tulo;

2) kunnan järjestämää esiopetusta saavien oppilaiden määrän ja kunnalle esiopetusta varten oppilasta kohden lasketun yksikköhinnan tulo;

(3—8 kohta kuten 2—7 kohta hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

9 §

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin on 43,5 prosenttia markkamäärästä, joka lasketaan siten, että 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla laskettu markkamäärä jaetaan maan asukasmäärällä ja näin saatu markkamäärä kerrotaan kunnan asukasmäärällä.

Kunnan rahoitusosuutta laskettaessa kaikki

8 §:n 1—5 ja 7 kohdassa tarkoitettut kuntien valtionosuuden perusteet lasketaan yhteen ja näin saatuun markkamäärään lisätään:

(1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

3) perustamishankkeista aiheutuvien kustannusten vuoksi kymmenen prosenttia markkamäärästä, jotka saadaan, kun ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammattikorkeakouluissa opiskelevien määrien sekä 16 §:n nojalla ammatillista peruskoulutusta ja ammattikorkeakoulua varten vahvistettujen yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien tuloista vähennetään 20 §:n 5 momentissa ja 21 §:n 5 momentissa tarkoitettujen valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetut vuosivuokrat.

Kunnan rahoitusosuutta laskettaessa ei oteta huomioon perusopetuslaissa tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa opetusta saavia oppilaita eikä perusopetusta saavia oppilaita lukuun ottamatta opiskelijoita, joilla ei ole kotikuntalaisia tarkoitettua kotikuntaa Suomessa tai joilla on kotikunta Ahvenanmaalla. Kunnan rahoitusosuutta laskettaessa ei myöskään oteta huomioon oppilaita ja opiskelijoita, joille perusopetuslain 6 §:n 1 momentin ja lukiolain 3 §:n 1 momentin nojalla järjestetään opetusta ulkomailla.

Kunnan rahoitusosuuteen lisätään vuosittain 33 markkaa kunnan asukasta kohden valtiolle lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta aiheutuvien kustannusten perusteella sekä 596 markkaa kunnan asukasta kohden julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella.

10 §

Kunnan rahoitusosuus kulttuuritoiminnan ja taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin

Kunnan rahoitusosuus kulttuuritoiminnan ja taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin on 63 prosenttia markkamäärästä, joka lasketaan siten, että kaikkien kuntien yhteenlasketut 8 §:n 6 ja 8 kohdassa tarkoitettujen valtionosuuden perusteet jaetaan maan asukasmäärällä ja näin saatu markkamäärä kerrotaan kunnan asukasmäärällä.

11—15 §

(Kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

3 luku

Opetustoimen yksikköhinnot

16 §

Yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Yksikköhinnot määrää asianomainen ministeriö. Tässä luvussa tarkoitetut yksikköhinnot määrätään 18 §:ssä, 19 §:n 5 momentissa, 20 §:n 7 momentissa, 21 §:n 4 momentin viimeisessä virkkeessä, 22 §:n 1 momentissa ja 23 §:ssä tarkoitettuja yksikköhintoja lukuun ottamatta siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät markkamäärät yhteenlaskettuina vastaavat yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien perusteella laskettavia markkamääriä.

17 §

Perusopetuksen yksikköhinnot

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Kunnille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, kunnan kouluverkon rakenteen, perusopetuslain 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta saavien oppilaiden määrän ja kunnan asukastiheyden perusteella. Ruotsinkielisissä ja kaksikielisissä kunnissa yksikköhintoja korotetaan kymmenellä prosentilla ruotsinkieliseen opetukseen ja saamelaiten kotiseutualueen kunnissa vastaavalla prosenttimäärällä saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden osalta. Saaristokunnissa, joissa yli puolella asukkaista ei ole kiintää kulkuyhteyttä mantereeseen, yksikköhintoa korotetaan 20 prosentilla. Muissa saaristokunnissa yksikköhintoa korotetaan kymmenellä prosentilla. Asianomainen ministeriö voi lisäksi erityisestä syystä korottaa tässä momentissa säädetyllä tavalla laskettua yksikköhintoa.

Kuntayhtymän yksikköhinto lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinto. Yksikköhintoa laskettaessa asukastiheys ja saaristosuuteen perustuva yksikköhinnot korotus määräytyvät sen kunnan mukaan, jossa opetus pääasiassa järjestetään.

(4—8 mom. kuten hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

18 §

Esiopetuksen yksikköhinnot

Esiopetuksen yksikköhinto oppilasta kohden määräytyy prosenttiosuutena opetuksen järjestäjälle määrätystä perusopetuksen yksikköhinnasta siten kuin asetuksella säädetään. Perusopetuslain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua pidennettyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa esiopetuksessa yksikköhinto on kuitenkin sama kuin perusopetuksen yksikköhinto.

19—21 §

(Kuten 18—20 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

22 §

Taiteen perusopetuksen yksikköhinnot

Asianomainen ministeriö vahvistaa 8 §:n 6 kohdassa tarkoitetun taiteen perusopetuksen yksikköhinnot asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

(2 mom. kuten 21 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

23 ja 24 §

(Kuten 22 ja 23 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

4 luku

Kulttuuritoimen yksikköhinnot

25 §

Kirjaston yksikköhinnot

Kirjaston yksikköhinnot lasketaan asutusraenteeltaan erilaisia kuntia varten joka toinen vuosi jakamalla asutusraenteeltaan samankaltaisille kunnille kirjaston ylläpidosta yksikköhinnot määräämistä edeltäneenä vuonna aiheutuneet kustannukset näiden kuntien asukasmäärällä. Yksikköhintoja laskettaessa jätetään huomiotta 24 §:ssä tarkoitettut kustannukset.

(2 mom. kuten 24 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

26—31 §

(Kuten 25—30 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

5 luku

Perustamishankkeen valtionosuus ja -avustus

32 §

(Kuten 31 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

33 §

Perustamishankkeen valtionosuuden laskennallinen peruste

Toimitiloja rakennettaessa tai hankittaessa valtionosuuden perusteena käytetään hankkeelle 37 §:n mukaisesti vahvistetun tilamäärän ja asianomaista tilaa varten vahvistetun yksikköhinnan tuloa.

(2 ja 3 mom. kuten 32 §:n 2 ja 3 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

34 §

Perustamishankkeen valtionosuusasteikko

Perustamishankkeeseen myönnetään valtionosuutta 25—50 prosenttia 33 §:ssä tarkoitetusta valtionosuuden laskennallisesta perusteesta. Valtionosuus määräytyy kuntien valtionosuuslain 7 §:n mukaisesti kunnan asukasta kohden lasketun tasatun laskennallisen verotulon (*tasattu verotulo*) perusteella. Kunta saa valtionosuutta 50 prosenttia, jos sen tasattu verotulo on tasausrajalla. Jos tasattu verotulo ylittää tasausrajan, valtionosuus määräytyy siten, että kukin tasausrajasta laskettu vähintään yhden prosentin suuruinen tasatun verotulon kasvu vähentää valtionosuutta yhdellä prosenttiyksiköllä siihen saakka, kunnes valtionosuus on 25 prosenttia. Perustamishankkeen valtionosuusprosentti määräytyy valtionosuuden myöntämisvuodelle määritellyn tasatun verotulon perusteella.

(2 ja 3 mom. kuten 33 §:n 2 ja 3 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, valtionapuviranomainen voi myöntää ammatillista erityisopetusta varten toteutettavaan perustamishankkeeseen valtionosuutta enintään 70 prosenttia 33 §:ssä tarkoitetusta markkamäärästä.

35 ja 36 §

(Kuten 34 ja 35 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

37 §

Perustamishankkeen laajuuden vahvistaminen

Jos valtionapuviranomainen katsoo, että perustamishanke on tarpeellinen ja että hankkeen rahoittamiseen on valtiontaloudelliset edellytykset, valtionapuviranomainen vahvistaa 36 §:ssä tarkoitetun hankesuunnitelman perusteella hankkeen valtionosuuden perusteena olevan laajuuden.

38 §

Perustamishankkeen toteuttaminen

Perustamishankkeen toteuttaminen on aloitettava sinä vuonna, jona 46 §:ssä tarkoitettu valtionosuuden myöntämistä koskeva päätös on tehty tai sitä seuraavana vuonna.

(2 mom. kuten 37 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

39 §

(Kuten 38 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

40 §

Valtionavustus perustamishankkeeseen

Jos perustamishankkeeseen voidaan 1 §:ssä mainitun lain mukaan myöntää valtionavustusta, on tällaisesta hankkeesta soveltuvin osin voimassa, mitä 32, 36, 39, 41, 42, 46 ja 50 §:ssä säädetään. Perustamishankkeen laajuuden vahvistamisen asemesta valtionapuviranomainen määrää, minkä suuruisena valtionavustusta enintään myönnetään.

(2 ja 3 mom. kuten 39 §:n 2 ja 3 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

41 ja 42 §

(Kuten 40 ja 41 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

6 luku

Erityiset valtionavustukset

43 ja 44 §

(Kuten 42 ja 43 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

7 luku

Erinäiset säännökset

45 ja 46 §

(Kuten 44 ja 45 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

47 §

Rahoituksen maksaminen käyttökustannuksiin

Valtionapuviranomainen maksaa 46 §:n 1 momentissa tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin kunnalle tai muulle 1 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään.

Edellä 46 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan valtionosuuden saajille tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella 4,3 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan kun koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärän ja ammatilliselle koulutukselle 16 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta vähennetään koulutuksen järjestäjälle 20 §:n 5 momentin nojalla valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistettu vuosivuokra. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä lasketaan vastaavasti opiskelijamäärän, ammattikorkeakouluille 16 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän ja ammattikorkeakoululle 21 §:n 5 momentin nojalla valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetun vuosivuokran perusteella.

(4—6 mom. kuten 46 §:n 4—6 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

48 §

Valtionosuuden maksaminen perustamishankkeeseen

Perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus maksetaan, jollei valtionapuviranomainen 2 momentin nojalla toisin päättää, kunnalle tai muulle 1 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle kuukausittain yhtä suurissa erissä hankkeen arvioituna toteutusajana. Ensimmäinen erä maksetaan hankkeen aloitusta koskevan

ilmoituksen saapumista seuraavan kuukauden aikana. Jos hanke on aloitettu 38 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa ennen kuin valtionosuuden myöntämistä koskeva päätös on tehty, ensimmäinen erä maksetaan myöntämisspätöksen tekemistä seuraavan kuukauden aikana.

(2 mom. kuten 47 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

49—56 §

(Kuten 48—55 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

57 §

Oikaisumenettely ja muutoksenhaku

Päätökseen, joka on annettu tämän lain nojalla tai kuntien valtionosuuslain sellaisen säännöksen nojalla, johon tässä laissa viitataan, saa vaatia oikaisua ja hakea muutosta siten kuin kuntien valtionosuuslain 21 ja 22 §:ssä säädetään oikaisumenettelystä ja muutoksenhausta. Päätökseen ei kuitenkaan saa vaatia oikaisua ja hakea muutosta siltä osin kuin se koskee 45 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja oppilas- ja opiskelijamääriä.

(2 mom. kuten 56 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

58 ja 59 §

(Kuten 57 ja 58 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

8 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

60 §

(Kuten 59 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

61 §

Esiopetuksen rahoitusta koskeva siirtymäsäännös

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään esiopetuksen rahoituksesta, esiopetuksen rahoitus määräytyy heinäkuun 1999 loppuun siten kuin tässä laissa säädetään perusopetuksen rahoituksesta.

62 §

(Kuten 60 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

63 §

Vuokrat ja vuokra-arvot

Jos ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen, ammattikorkeakoulun tai ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen yksikköhintaa on tämän lain voimaan tullessa korotettu 60 §:n 2 momentissa mainitun lain 14 §:n 2 momentissa, 14 a §:n 2 momentissa tai 16 §:n 2 momentissa tarkoitettujen vuokrien perusteella, pidetään tämän lain 20 §:n 5 momentissa tai 21 §:n 5 momentissa tarkoitettuna valtionosuuden laskentaperusteeksi koulutuksen järjestäjälle vahvistettuna vuosivuokrana tämän lain voimaan tullessa sovellettua opetusministeriön oppilaitoksen ylläpitäjälle valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistamaa vuosivuokraa.

(2 mom. kuten 61 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

64 §

(Kuten 62 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

65 §

Eräät maksamatta olevat valtionosuudet, -avustukset ja -avut

Edellä 60 §:n 2 momentissa mainitun lain 49 §:n 2 momentissa tarkoitettut tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet, -avustukset ja -avut maksetaan oppilaitosten ylläpitäjinä toimineille koulutuksen järjestäjille siten kuin mainituissa 49 §:n 2 momentissa säädetään.

66 §

Perustamiskustannukset

(1 mom. kuten 64 §:n 1 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Tämän lain 50 §:n säännöksiä perustamishankkeeseen suoritettun valtionosuuden palautuksesta sovelletaan, jos 50 §:ssä tarkoitettu toimenpide on suoritettu tai vahinko on tapahtunut tämän lain voimaantulon jälkeen.

67 §

Yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät ja yksikköhinnat vuonna 1999

Tämän lain 16 §:ssä tarkoitettut yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät sekä 17 ja 19—21 §:ssä, 22 §:n 2 momentissa ja 25 §:ssä tarkoitettut yksikköhinnat vuodelle 1999 lasketaan vuonna 1997 toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella siten, että vuodelle 1999 määrätävien yksikköhintojen perusteella vuoden 1997 oppilas-, opiskelija-, opetustunti- ja asukasmäärillä laskettavat valtionosuuden perusteet yhteenlaskettuina vastaavat opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/1992) mukaisesti vuodelle 1998 mainituissa pykälissä tarkoitettuja toimintoja varten laskettuja ja kustannustason muutoksella tarkistettuja yhteenlaskettuja valtionosuuden laskennallisia perusteita.

68 §

Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat vuosina 1999 ja 2000

(1 mom. kuten 66 §:n 1 mom. hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

Sen estämättä, mitä 20 §:n 4 momentissa ja 21 §:n 4 momentissa säädetään, ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulun perustana olevan ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat määrätään varainhoitovuosiksi 1999 ja 2000 kummankin varainhoitovuoden arvioitujen keskimääräisten opiskelijamäärien mukaan, jos ammattikorkeakoulun tai mainitun ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä varainhoitovuoden aikana muuttuu ammattikorkeakoulun perustamisen tai muun sen toiminnan laajuutta koskevan päätöksen vuoksi.

Sen estämättä, mitä 21 §:ssä säädetään, määrättäessä ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja vuodelle 1999 käytetään yksikköhintojen laskentapohjana ammattikorkeakouluissa ja väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa suoritettaviin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavan koulutuksen kustannuksia ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opintososiaalisista eduista aiheutuvilla kustannuksilla vähennettynä.

69 ja 70 §

(Kuten 67 ja 68 § hallituksen esityksessä 86/1997 vp)

9.

Laki**lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 19 päivänä tammikuuta 1973 lasten päivähoidosta annettuun lakiin (36/1973) uusi 1 a ja 11 b § sekä 11 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 630/1991 ja 1129/1996, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

1 a §

Kun perusopetuslain (/) mukaista esiopetusta annetaan kunnan järjestämän päivähoidon yhteydessä, sovelletaan esiopetukseen, mitä tässä laissa ja sen nojalla asetuksella säädetään, jollei perusopetuslaissa tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä.

11 a §

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuna kunnan järjestämän päivähoitopaikan valintana ei pidetä sitä, että lapsi osallistuu 1 a §:ssä tarkoitettuun esiopetukseen.

11 b §

Lasten päivähoito tulee kunnassa järjestää siten, että lapsen matkat ovat asutuksen ja päivähoidon järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman lyhyitä. Päivähoitoa järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että päivähoidossa olevilla lapsilla on mahdollisuus osallistua 1 a §:ssä tarkoitettuun esiopetukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

10.

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 4 momentti ja 5 §:n 4 momentti seuraavasti:

3 §

Hoitomuodon valinta

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna kunnan järjestämän päivähoitopaikan valintana ei pidetä sitä, että lapsi osallistuu yhden toimintavuoden ajan välittömästi ennen oppivelvollisena perusopetuksen aloittamista kunnan järjestämän päivähoidon yhteydessä osa-aikaisesti annettavaan esiopetukseen.

4 §

Hoitoraha

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, yksityisen hoidon tuen hoitoraha on kuitenkin 350 markkaa kalenterikuukaudessa, jos lapsi osallistuu 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun esiopetukseen tai jos lapsi perusopetuslain (/) 27 §:ssä tarkoitettua tapauksessa aloittaa koulunkäynnin vuotta säädettyä aikaisemmin.

5 §

Hoitolisä

 Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tapauksessa yksityisen hoidon tuen hoitolisä on kuitenkin puolet siitä, mikä hoitolisän määrä muuten olisi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

11.

Laki**sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä elokuuta 1992 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 7 a §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1134/1996, seuraavasti:

7 a §

Lasten päivähoiton maksu

 Jos lapsi on osapäivähoidossa tai jos lapsen hoitoaika muutoin jatkuvasti päivittäin, viikoittain tai kuukausittain on säännönmukaista kokopäivähoidon hoitoaikaa merkittävästi lyhyempi, kunnan tulee päättämiensä perusteiden periaatteiden mukaan suhteutettuna 2—4 momentissa säädettyä kokopäivähoidon maksua alempi maksu.

Päivähoidon maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon myös perusopetuslain (/) 31 §:n 1 momentissa maksuttomaksi säädetty esiopetus.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1997

Annika Lapintie /vas